

РОЗДІЛ 10

СУДОУСТРІЙ; ПРОКУРАТУРА ТА АДВОКАТУРА

УДК 343.13

DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-6/49>

ПЕРМАНЕНТНИЙ ХАРАКТЕР ДЕРЖАВНОГО ОБВИНУВАННЯ. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ТЛУМАЧЕННЯ ТЕРМІНОЛОГІЇ «ОБВИНУВАННЯ» В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСУАЛЬНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ

PERMANENT NATURE OF STATE PROSECUTION. PROBLEM ISSUES OF INTERPRETING THE TERMINOLOGY OF “PROSECUTION” IN THE CRIMINAL PROCEDURAL LEGISLATION OF UKRAINE

Софієв С.О., к.ю.н., Заслужений юрист України,
доцент кафедри кримінального права та процесу

Навчально-науковий інститут права Державного податкового університету

Теслицький А.А., магістр
Державний податковий університет

Обвинувачення є однією з ключових кримінально-процесуальних функцій, без якої неможливе повноцінне функціонування механізму кримінального провадження. Воно виконує роль підґрунтя, від якого залежить здійснення всіх інших процесуальних функцій. Саме обвинувачення ініціює формування кримінально-процесуальних правовідносин між сторонами, визначає предмет доказування та спрямовує діяльність органів досудового розслідування, прокуратури й суду. З філософсько-правової точки зору обвинувачення виступає первинною, вихідною ланкою, що детермінує перебіг всього кримінального процесу, зокрема його мету – досягнення справедливості шляхом публічного встановлення винуватості або невинуватості особи у вчиненні кримінального правопорушення.

У цьому контексті особливої уваги заслуговує термінологічне та змістове наповнення категорії «обвинувачення», а також її функціональний прояв – державне обвинувачення, що у правозастосовній практиці набуло перманентного характеру. Йдеться про його безперервне, послідовне здійснення на всіх стадіях кримінального провадження. Упродовж процесу здійснення обвинувачення, воно зберігає свою правову природу як діяльність, що реалізується в інтересах держави та суспільства з метою притягнення особи до кримінальної відповідальності.

Попри формальну визначеність, концепція державного обвинувачення як перманентної правової функції викликає численні дискусії в наукових і практичних колах. Зокрема, актуальними залишаються питання правильного тлумачення терміну «обвинувачення», меж його реалізації. Водночас нормативне закріплення поняття не завжди забезпечує його однозначне трактування, що створює передумови для термінологічних колізій, неоднозначної судової практики та складнощів у діяльності прокурора як представника державного обвинувачення.

Таким чином, в умовах реформування кримінального процесуального законодавства України та посилення гарантій змагальності процесу, з'являється необхідність переосмислення ролі, правової природи й концептуального змісту обвинувачення, а також формування цілісного підходу до його тлумачення та реалізації. Це зумовлює актуальність дослідження перманентного характеру державного обвинувачення і потребу у науковому аналізі проблемних аспектів відповідної термінології в українському кримінальному процесі.

Ключові слова: державне обвинувачення, кримінальний процес, обвинувачення, перманентність, кримінальне провадження, прокурор, функції кримінального процесу, термінологічні колізії, підозра, звинувачення, правова невизначеність.

The accusation is one of the key criminal procedural functions, without which the full functioning of the criminal proceedings mechanism is impossible. It serves as the basis on which the implementation of all other procedural functions depends. It is the accusation that initiates the formation of criminal procedural legal relations between the parties, determines the subject of proof and directs the activities of the pre-trial investigation bodies, the prosecutor's office and the court. From a philosophical and legal point of view, the accusation is the primary, initial link that determines the course of the entire criminal process, in particular its goal – achieving justice by publicly establishing the guilt or innocence of a person in committing a criminal offense. In this context, the terminological and substantive content of the category of “accusation”, as well as its functional manifestation – state prosecution, which has acquired a permanent nature in law enforcement practice, deserves special attention. We are talking about its continuous, consistent implementation at all stages of criminal proceedings. During the process of prosecution, it retains its legal nature as an activity carried out in the interests of the state and society in order to bring a person to criminal responsibility.

Despite its formal certainty, the concept of public prosecution as a permanent legal function causes numerous discussions in scientific and practical circles. In particular, the issues of the correct interpretation of the term “prosecution” and the limits of its implementation remain relevant. At the same time, the normative consolidation of the concept does not always ensure its unambiguous interpretation, which creates the prerequisites for terminological conflicts, ambiguous judicial practice and difficulties in the activities of the prosecutor as a representative of the public prosecution.

Thus, in the context of reforming the criminal procedural legislation of Ukraine and strengthening the guarantees of the adversarial nature of the process, there is a need to rethink the role, legal nature and conceptual content of the prosecution, as well as the formation of a holistic approach to its interpretation and implementation. This determines the relevance of the study of the permanent nature of public prosecution and the need for a scientific analysis of the problematic aspects of the relevant terminology in the Ukrainian criminal process.

Key words: public prosecution, criminal process, prosecution, permanence, criminal proceedings, prosecutor, functions of the criminal process, terminological collisions, suspicion, accusation, legal uncertainty.

Постановка проблеми. Незважаючи на законодавче закріплення функції обвинувачення у Кримінальному процесуальному кодексі України (далі – КПК України), в правозастосовній практиці досі існує низка проблем,

пов'язаних із розумінням і тлумаченням самої сутності терміна «обвинувачення», а також із визначенням меж його здійснення. Особливої актуальності набуває питання щодо постійного (перманентного) характеру державного

обвинувачення, тобто безперервності його реалізації на всіх етапах кримінального провадження. Проблемним залишається розмежування понять «обвинувачення», «підозра» та «звинувачення», які часто плутаються в юридичній і науковій літературі, а також у практиці правозастосування. Окрім цього, чинне процесуальне законодавство не містить чіткого нормативного визначення змісту державного обвинувачення, що створює складнощі для єдиного підходу до його реалізації представниками органів прокуратури та судами.

Мета дослідження. Метою даного наукового дослідження є всебічний аналіз перманентного характеру державного обвинувачення в кримінальному процесі України, уточнення сутності поняття «обвинувачення» у кримінальному процесуальному праві, а також виявлення та систематизація проблемних аспектів його законодавчого тлумачення і практичної реалізації. Дослідження також спрямоване на розробку науково обґрунтованих пропозицій щодо вдосконалення кримінального процесуального законодавства України з метою забезпечення ефективності функції обвинувачення та її гармонійної взаємодії з іншими процесуальними функціями – захисту та правосуддя.

Стан опрацювання проблематики. Проблема перманентності державного обвинувачення в Україні пов'язана з необхідністю забезпечення стабільності та послідовності обвинувачення в кримінальному процесі. Водночас, тлумачення термінології «обвинувачення» у кримінальному процесуальному законодавстві має неоднозначний характер, що породжує дискусії щодо меж і змісту цього поняття. Проблема перманентного характеру державного обвинувачення та тлумачення термінології «обвинувачення» в кримінальному процесуальному законодавстві України перебуває на стадії активного наукового дослідження з акцентом на усунення термінологічних колізій і вдосконалення процесуальних норм для забезпечення ефективного та справедливого кримінального провадження.

Проте, дану тему досліджували такі наукові діячі, як О. Крикунов, Г. Денісова, А. Лапкін, В. Гринюк та інші.

Виклад основного матеріалу. Державне обвинувачення є однією з ключових функцій кримінального процесу, що забезпечує реалізацію кримінальної відповідальності та захист прав і свобод громадян, а також інтересів держави. Його перманентний характер означає безперервне функціонування та супроводження кримінального провадження від моменту його початку до остаточного вирішення справи. Однак, незважаючи на фундаментальне значення цієї функції, кримінальне процесуальне законодавство України містить ряд проблем, пов'язаних з тлумаченням термінології «обвинувачення», що створює значні перешкоди для єдиного та правильного застосування норм права.

Різні аспекти функції обвинувачення протягом тривалого часу досліджувалися у зв'язку з прийняттям КПК України 2012 р. Досліджуючи це питання, В.О. Гринюк прийшов до висновку про те, що функція обвинувачення на досудовому розслідуванні складається з двох частин. Перша частина – це неперсонофіковане обвинувачення, спрямоване на пошук особи, яка вчинила кримінальне правопорушення. А друга частина – це доведення вини особи, стосовно якої є докази її причетності до вчинення кримінального правопорушення, тобто – обвинувачення конкретної особи (с. 192), кваліфікуючи при цьому підстави повідомлення про підозру на дві групи: формальні та юридичні [9].

Крім того, автором висловлено твердження про продовження функції обвинувачення під час судового провадження в першій інстанції та перегляді судових рішень (підтримання обвинувачення під час підготовчого провадження та судового розгляду а також реалізації проку-

рором повноважень під час перегляду судових рішень). Вказана концепція слушна і ми повністю підтримуємо її в цілому, бо її зміст свідчить саме про конкретний період часу, яким охоплюється весь механізм реалізації функції обвинувачення, тобто на певних стадіях кримінального провадження. З цього випливає висновок про перманентний характер реалізації саме цієї процесуальної функції суб'єктами обвинувачення.

О. Крикунов, Г. Денісова вважають, що дотримання правила про незмінність прокурора забезпечує його обізнаність із фактичними обставинами кримінального правопорушення, володіння доказовою базою, що є основою підвищення ефективності прокурора як суб'єкта підтримання публічного обвинувачення та представництва у суді та підставою посилення його відповідальності за посадову діяльність. Період кримінального провадження, протягом якого прокурор має бути незмінним, розпочинається із моменту призначення прокурора як процесуального керівника досудовим розслідування окремою постановою, яка має виготовлятися на офіційному бланку і містити підпис керівника органу прокуратури. Правило про незмінність прокурора передбачає його участь як суді першої інстанції, так і у контрольних судових стадіях. Проте, виходячи із мотивів процесуальної економії, чинний КПК дозволяє участь вищестоящих прокурорів у судових засіданнях судів апеляційної, касаційної інстанцій [7, с. 100].

Тобто, розкривається, що незмінність прокурора забезпечує сталість, послідовність та відповідальність за підтримання обвинувачення на всіх стадіях кримінального провадження. Автори підкреслюють, що цей принцип сприяє підвищенню ефективності прокурора як суб'єкта підтримання публічного обвинувачення та представництва у суді, а також посилює його відповідальність за посадову діяльність у кримінальному процесі.

В свою чергу А.В. Лапкін зазначає, що з огляду на це, вважаємо, що правило щодо незмінності прокурора у кримінальному провадженні як на теоретичному рівні, так і у практичній площині має розглядатися як основоположна, вихідна засада участі прокурора у кримінальному провадженні, тобто в якості принципу. Для гарантування його реалізації необхідно: 1) конкретизувати правові наслідки порушення цього принципу, зокрема, як одну з підстав оскарження процесуальних рішень у кримінальному провадженні; 2) передбачити, що перелік підстав для заміни прокурора у кримінальному провадженні є вичерпним, регламентувати порядок такої заміни, а також процесуальні наслідки, які вона тягне; 3) визначити вичерпний перелік підстав для створення груп прокурорів, докладно регламентувати порядок роботи такої групи та взаємодії між прокурорами, які входять до її складу. Вирішення цих питань має відбуватися як на законодавчому, так і на відомчому рівні, і в підсумку сприятиме підвищенню ефективності діяльності прокурорів у кримінальному провадженні [8, с. 88].

Перманентність у цьому випадку означає сутність самого процесу, якій відбувається у певному часі. Обвинувачення розпочинається на певній стадії кримінального процесу і закінчується також на конкретному моменті свого формування та формулювання і характеризується як «державне».

У статті 3 КПК України законодавцем визначено поняття «державного обвинувачення» («Визначення основних термінів Кодексу») у якості «процесуальної діяльності прокурора, що полягає у доведенні перед судом обвинувачення з метою забезпечення кримінальної відповідальності особи, яка вчинила кримінальне правопорушення. На нашу думку, державне обвинувачення є складовою «кримінального переслідування» і фактично починає реалізовуватися у форматі формування у проміжок часу – з первинних слідчих і розшукових дій, спрямованих на встановлення певних фактів, обставин та доказів причет-

ності особи до вчинення нею кримінального правопорушення.

Тобто, вже у процесі огляду місця події компетентними органами здійснюються необхідні первинні слідчі та розшукові дії (вилучаються сліди злочину, документи, допитуються очевидці, призначаються експертизи та отримуються певні висновки спеціалістів), тим самим формується відповідна доказова база, на підставі якої може відбутися формулювання первинного обвинувачення і оголошення особи про підозру а надалі – кінцевого обвинувачення під час висунування обвинувачення та складання обвинувального акту, який і завершується стадія досудового розслідування, що визначено ч. 4 ст. 110 КПК України. Після цього державне обвинувачення (яке міститься у певному обвинувальному вирокі, постановленого судом від імені держави Україна) відстоюється прокурором під час перегляду судових рішень у відповідних судових інстанціях.

Існують позиції деяких науковців щодо додержання концепції перманентного здійснення прокурором функції обвинувачення з його початку і до завершення (перманентний – який триває безперервно; постійний). Тобто, на їхній погляд, «за загальним правилом, підтримувати публічне обвинувачення в суді має прокурор, який здійснював нагляд за додержанням законів під час досудового розслідування», тобто фактично виконував процесуальне керівництво досудовим розслідуванням. У даному випадку мова йде про суб'єкт обвинувачення (сторона обвинувачення). Але слід звернути при цьому увагу на те, що на стадії досудового розслідування функцію державного обвинувачення реалізують декілька суб'єктів обвинувачення, які представляють державу. Тобто, окрім прокурора у процесі формування та формулювання обвинувачення (державного) приймають участь слідчий, дізнавач, представники правоохоронних органів, які здійснюють заходи оперативно-розшукового характеру, які спрямовані на отримання доказів причетності певної особи до вчинення кримінального правопорушення та висунення їй на цій підставі обвинувачення.

З вказаною думкою можна погодитись лише частково, а саме з тим, що стан, у якому перебуває обвинувачення на всіх стадіях кримінального процесу дійсно є таким, що відбувається безперервно та постійно, тобто дійсно виступає як перманентним, постійно знаходиться у русі, характеризується динамікою і з цим слід погодитись. Але є певні проблемні питання, які суперечать цієї так званій концепції. Розберемо їх детальніше.

Отже вказана позиція не витримує критики з точки зору визначення авторами цієї концепції проміжку часу (або періоду), у який відбувається реалізація фактично двох функцій прокурора, згідно вимогам ст. 2 Закону України «Про прокуратуру», а саме – здійснення нагляду за додержанням законів під час досудового розслідування та підтримання «публічного» обвинувачення в суді [2].

Чому саме? Відповідь на це запитання нам дає КПК України. Який містить в собі норми, що регулюють питання формування і формулювання державного обвинувачення на стадії досудового розслідування (з моменту повідомлення особи про підозру і до складання обвинувального акту). Саме зміст цього кінцевого процесуального документу (на стадії досудового розслідування) складає сутність державного обвинувачення, яке підтримує державний обвинувач в суді у публічному форматі (на стадії судового розгляду – Глава 28 КПК України). Але на цьому перманентний характер обвинувачення не закінчується, а може бути продовжений у подальшому при постановленні судом обвинувального вироку. Крім цього перманентність державного обвинувачення можна також простежити на таких стадіях, як судові провадження з перегляду судових рішень (Розділ V. Провадження в суді апеляційної інстанції – Глава 31 КПК, Глава 32. Провадження в суді касаційної інстанції, глави 34 КПК України

щодо провадження за ново виявленими або виключними обставинами), де державний обвинувач продовжує відстоювати свою позицію стосовно змісту обвинувачення при оскарженні обвинувального вироку на вищевказаних стадіях кримінального процесу. Він повинен погодитись із обвинувальним вирокіом суду, який постановлено від імені держави Україна (і в цьому випадку обвинувачення виступає як державне) і підтримувати до кінця свою позицію, тобто фактично виконувати конституційну функцію підтримання обвинувачення у публічному форматі (гласно, прилюдно, відкрито, у публічному просторі), але при цьому обвинувачення залишиться державним, бо фактично прокурор відстоюватиме саме державне обвинувачення (у якості обвинувального вироку, постановленого судом від імені держави Україна) [5].

На наш погляд, це є повним (класичним) циклом реалізації державного обвинувачення на стадіях досудового розслідування та судового розгляду. Кінцевим результатом перманентного державного обвинувачення є обвинувальний вирок, постановлений судом від імені держави Україна, тому це обвинувачення залишається державним, як і на стадії його формування, формулювання з моменту оголошення особи про підозру до моменту складання обвинувального акту) характеризується саме державним. Публічний характер його розкривається лише у залі судового засідання, де воно проявляється властивими йому такими ознаками як гласність, відкритість, прилюдність у просторі у присутності глядачів та слухачів (тобто – аудиторії).

Підтримання обвинувачення в різних судових інстанціях, як вже відмічалось, не є компетенцією прокурора, який відкривав кримінальне провадження та здійснював процесуальне керівництво за процесом досудового розслідування, бо це різні прокурорські функції, які передбачені як ст. 131-1 Конституції України, так і Законі України «Про прокуратуру». Тому перманентність обвинувачення з точки зору суб'єкта сторони обвинувачення (прокурора – процесуального керівника) на нашу думку не є доцільною, оскільки не слід змішувати дві функції прокурора передбачені як Основним Законом України так і Законом України «Про прокуратуру», починаючи з відкриття кримінального провадження і закінчуючи розглядом у судах різних інстанцій (а не тільки в першій, де постановлений обвинувальний вирок суду від імені держави Україна).

Щодо визначення терміну «державного» та «публічного» обвинувачення автори у своїх дослідженнях (статтях, присвячених цієї теми) достатньо повно аргументували свою позицію стосовно вживання його у кримінальному процесуальному законодавстві з урахуванням положень ст. 131-1 Основного Закону України [1].

Слід зазначити, що законодавець не випадково визначив сутність поняття «публічне» обвинувачення в контексті використання його, визначаючи по – перше як у публічному форматі: відкрито, гласно, прилюдно, адресуючи його у публічному просторі (перед глядачами, слухачами, тобто – певною аудиторією), а по-друге – також визначив конкретне місце для його підтримання. І цим місцем є суд, а ще конкретно – зал судового засідання, де відбуваються публічні виступи. Тлумачні словники тільки підтверджують цей висновок, розкриваючи суть «публічного виступу» як різновиду усного спілкування на прикладі такого різновиду «публічного виступу» як «судова промова» (у контексті цього аналізу – виступ державного обвинувача у судовому засіданні щодо підтримання державного обвинувачення у публічному форматі).

До публічних видів публічних виступів, як свідчать тлумачні словники, належать: судове, академічне, політичне, церковне, суспільно-побутове та діалогічне красномовство. Юридичне (судове) красномовство (судова риторика) – це ораторські виступи учасників судочинства

в процесі публічного розгляду судової справи в залі суду, як це і визначає Основний Закон України.

Конституційна функція прокуратури – функція нагляду за додержанням законів органами, що провадять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство (ч. 1 ст. 2 Закону України «Про прокуратуру») згідно з вимогами ст. 131-1 Конституції України реалізується поряд із функцією підтримання публічного (державного) обвинувачення в суді. Отже це дві різні функції реалізація яких відбувається на певних стадіях кримінального процесу: на стадії досудового розслідування та стадії судового розгляду.

Функція нагляду за додержанням законів органами, що провадять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство передбачає формування та формулювання стороною обвинувачення спочатку первинного обвинувачення (під час повідомлення про підозру) і остаточного (під час вручення обвинувального акту).

На стадії досудового розслідування таке обвинувачення за своїм змістом і формою є державним, тому що його формування (процесуальні дії, спрямовані на встановлення фактів, обставин та доказів вини особи, причетної до вчинення кримінального правопорушення) здійснюється спеціальними державними органами (правоохоронними) від імені держави. Винятком з цього є кримінальні провадження, які розслідуються на підставі виключно заяв потерпілих. Оскільки держава у цьому випадку використовує механізм розслідування проваджень приватного обвинувачення за допомогою державних правоохоронних органів і діє в інтересах приватних осіб, надаючи їм можливість реалізувати своє конституційне право.

Під час розгляду кримінального провадження в суді, прокурор – державний обвинувач виконує одну зі своїх функцій – функцію підтримання державного обвинувачення в суді у публічному форматі.

Тобто, прокуратура, як орган, якому властиві вказані конституційні функції (нагляд за додержанням законів органами, що провадять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство та підтримання публічного обвинувачення в суді) реалізує їх на різних етапах. На першому етапі, який охоплює весь комплекс процесуальних дій, спрямованих на формування обвинувачення (встановлення фактів, обставин, доказів вини особи у вчиненні нею кримінального правопорушення та інші згідно із вимогами ст. ст. 92, 93, 94 КПК України) обвинувачення за своїм характером є державним, а не публічним, бо йому не притаманні такі ознаки публічності як відкритість, прилюдність, гласність, звернення для слухачів та глядачів. Таємні слідства та положення глави 21. Негласні слідчі (розшукові) дії КПК України є найкращим та незаперечним аргументом, який виключає будь яке втручання зовні у сам процес досудового розслідування. Негласні слідчі (розшукові) дії – це різновид слідчих (розшукових) дій, відомості про факт та методи проведення яких не підлягають розголошенню, за винятком випадків, передбачених КПК. За розголошення даних оперативно-розшукової діяльності, досудового розслідування згідно ст. 387 КК України винна особа притягується до кримінальної відповідальності. Стаття 222 КК України «Недопустимість розголошення відомостей досудового розслідування» також передбачає кримінальну відповідальність [4].

Слід також зазначити, що публічна інформація є відкритою крім випадків, встановлених Законом України «Про доступ до публічної інформації». До публічної

інформації з обмеженим доступом відноситься конфіденційна інформація, таємна та службова інформація, що передбачено статтею 6 вищезазначеного Закону [3].

Отже це також стосується розслідування кримінальних проваджень, які мають певну секретність а також так званих закритих судових процесів. А приймаючи до уваги положення Закону України «Про державну таємницю» щодо незаконних дій, спрямованих на отримання, передачу, використання або розголошення конфіденційної інформації, яка визначена саме як державна таємниця, що стосується розслідування кримінальних проваджень, розглядати це питання у сенсі публічності обвинувачення на стадії досудового розслідування взагалі представляється неможливим, у зв'язку з чим слід прийти до висновку, що на стадії досудового розслідування обвинувачення може бути виключно державним [6]. Це підтверджується також положенням ст. 131-1 Конституції України, де мова йде саме про різні за змістом і характером функції прокуратури: нагляду за додержанням законів органами, що провадять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство (на цій стадії обвинувачення не може бути публічним) і підтримання публічного обвинувачення в суді, що означає публічність підтримання державного обвинувачення. Завдання щодо реалізації цих функцій різні.

Отже, проаналізувавши механізм реалізації конституційної функції прокуратури на стадії досудового розслідування стосовно формування та формулювання обвинувачення (первинного та остаточного на момент складення обвинувального акту), слід прийти до висновку, що воно характеризується як державне. Надалі воно у якості державного підтримується в суді у публічному форматі (просторі) і характеризується притаманними йому ознаками: відкритістю, гласністю, прилюдністю в адресу глядачам та слухачам (певної аудиторії) в залі судового засідання.

Висновки. Реалізуючи конституційну функцію – підтримання публічного обвинувачення в суді прокуратура фактично підтверджує той обсяг державного обвинувачення, яке було сформоване та сформульоване на стадії досудового розслідування, але вже у публічний спосіб (або у публічному форматі). Законодавець вказує на місце, де повинна відбуватися ця дія (підтримання обвинувачення) – суд (місце проведення судового засідання) а також на спосіб (формат) проведення такої дії – публічно, у просторі, гласно, відкрито, прилюдно у присутності аудиторії слухачів та глядачів, що розкриває ознаки, притаманні для поняття публічності. Саме з цих підстав в Основному Законі обвинувачення на цій стадії має назву публічного.

Оскільки судом постановляється обвинувальний вирок від імені держави Україна, то остаточне обвинувачення, сформульоване у ньому, залишається державним. Це підтверджує висновок про те, що державне обвинувачення протягом усього часу з моменту висунення, підтримання до закріплення в обвинувальному вирокі можна охарактеризувати як перманентне та незмінне за суттю. Зміст та об'єм його може змінюватись в залежності від певних обставин, але воно завжди залишається державним (за виключенням випадків приватного).

Державне обвинувачення як процесуальна функція протягом часу: починаючи з моменту формування і формулювання його на стадії досудового розслідування та закінчуючи судовим розглядом, у тому числі – переглядом різними судовими інстанціями, носить перманентний, динамічний характер.

ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 11.06.2025 р.)
2. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р. № 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text> (дата звернення: 11.06.2025 р.)

3. Про доступ до публічної інформації: Законом України від 13.01.2011 № 2939-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text> (дата звернення: 11.06.2025 р.)
4. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (дата звернення: 07.04.2025 р.)
5. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 07.04.2025 р.)
6. Про державну таємницю: Закону України від 21.01.1994 № 3855-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12#Text> (дата звернення: 07.04.2025 р.)
7. Крикунов О. Денісова Г. Незмінність прокурора у кримінальному провадженні. Розділ IV. Кримінальне та кримінально-виконавче право, кримінологія, кримінальний процес і криміналістика. Історико-правовий часопис. 2020. № 1 (15). URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/18324/1/21.pdf> (дата звернення: 07.04.2025 р.)
8. Лапкін А.В. Принцип незмінюваності прокурора у кримінальному провадженні. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Юридичні науки*. Випуск 2. Том 3. 2015. https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/10768/1/Lapkin_85-89.pdf (дата звернення: 07.04.2025 р.)
9. Гринюк В. О. Функція обвинувачення в кримінальному провадженні України: теорія та практика: монографія. Алерта, 2016. 358 с.